

Naj zdatnejši pomoček zoper vse te ovire so mladenišnice ali semenišča za dijake latinskih šol, v katerih se od prve mladosti začeni pred okuženjem sveta varujejo, v zatajevanji in strogem redu vadijo, in k pobožnosti napeljujejo, in tako od Boga prejeti poklic za duhovniški stan vedno bolj v sebi čistijo, krepijo in dopolnjujejo. Zato je že sv. Tridentinski zbor (sess. 23. c. 18) škofom naročil, po vseh škofijah mladenišnice ustanoviti. Za vse čase so pomenljive besede, ko pravi: „Ker je mladina, ako se prav ne vodi, jako nagnjena, posvetnim sladostnim se vdati, in ako se od prvih let v čednosti in pobožnosti ne vadi, dokler še grešne navade celega človeka ne obsejajo, se pozneje brez celó posebne pomoči vse-mogočnega Boga skoraj nikdar pravega cerkvenega življenja ne privadi: zaukazuje sv. zbor, naj vse škofije . . . primerno število mladenčev na za to pripravnem mestu pobožno izreajo in v cerkvenih vedah podučujejo.“ V tem pa, ko so naše sosedne škofije že zdavnej take zavode imele, ga je naša Lavantinska škofija še vedno pogrešala. Pokojnemu knezu in škofu Martinu Slomšeku gre za sluga, da so, kakor za mnoge druge zavode, tako tudi za mladenišnico duhovnike in vernike navdušili, s svojo očetovsko in krepko besedo vrelce radodarnosti vse povesodi odprli, ter zbrali toliko — pozneje še pomnoženi — kapital, da je bilo zdaj mogoče, novo mladenišnico v Mariboru postaviti, ki je in bo naše škofije ponos, in kakor zaupamo, plodna mati pobožnih duhovnikov.

(Dalje prih.)

Kaj mislita in kako sodita državna poslanca g. Pfeifer in g. dr. Vošnjak o ces. kralj. glavarstvih.

II. „Srenjam na Kranjskem, pravi g. Pfeifer dalje, se od strani okrajnih glavarstev godi, kakor ženam, katere moži pretepljejo pri vsakej priliki prav močno, občine so tepežne žene okrajnih glavarstev. Razun tega je še pa druga nepovoljna prikazen omeniti, t. j. službena počasnost pri nekaterih glavarstvih in potem ž njo zvezana mnogopisnost. Za neko pogorelo občino na Kranjskem so pobirali milodarov; kolikor jih je župan v roke dobil, so se takoj med pogorelee razdelili, 26 fl. pa, katere je okrajni glavar prejel, je ta pismo ukazal v davkarijo zanesti in v depozitni kasi založiti, županu je pa poslal pismo, naj spiše imenik podpore potrebnih pogorelecev; predloženi imenik je glavar pismo potrdil in potem je dobil župan od njega pisan ukaz, one povabiti, ki imajo kaj dobiti, davkarija pa zopet pismen nalog, naj denarje izplača. Tako se mnogo piše, zamotano uraduje in počasno vse izvršuje. Še večja napaka je pa ta, da okrajni glavarji, posebno na Kranjskem, svojo politično oblast zlorabijo na korist sedaj vladajoče (nemško liberalne) stranke,

zlasti pri raznih volitvah. Na Kranjskem smo v tej reči doživeli britkih skušenj; še celó sodnijski uradniki trpeli so nadlegovanja, če niso hotli potegniti z vladajočo stranko. Imel bi o tej reči mnogo povedati, a nečem visoke zbornice dalje nadlegovati. Cesar pa zamolčati nikakor ne morem, to je sledeče. Sedanja vlada kaže gotovo malo prizanašanja nasproti nemškemu narodom. Toda na Kranjskem presega vse meje, kar tukaj okrajna glavarstva počenja. Kar ni nemško, ali kar vsaj nemški ne misli, to brez vsega srama in očitno pri vsakej priliki zasmehujejo in zaničujejo. Nekateri glavarji — upam da jih je le malo takih — so zbog svojega velikonemštva zgubili popolnem svoj avstrijski čut, na kar zbornico zelo posebno opozorujem kot izvoljeni zastopnik avstrijskemu cesarju vselej zvestih Slovencev. Lani pri volitvah se je eden takih glavarjev toliko izpozabil, da je nekemu srenjskemu svetovalcu rekel: „pomislite, da bi pri razpadu Avstrije itak boljše bilo, če pride Kranjsko pod Prajza nego pod Rusa.“ [Klici: oho, čujte, čujte!]. Tistemu glavarju je nek kmet tožil, naj se ne nagli toliko z stavljenjem novih šol, ker ljudje nimajo denarjev; glavar pa ga je tolažil: rekoč: bodite mirni, mi pridemo itak pod Prajza in ta ima dovolj denarjev za vzdrževanje šol. [Čujte!] Gospoda, sedaj pa presodite sami, ali je tak človek sposoben za cesarskega uradnika, ki ob priliki volitev na korist nemško-liberalnim kandidatom in pri drugem uradnem svojem delovanju govori o razpadu Avstrije kot čisto gotovem bližnjem dogodku?! Jaz vsaj protestiram zoper take zastopnike cesarske vlade, kateri Avstriji očitno kopljejo grob! [Dobro, dobro!] G. dr. Vošnjak je tudi govoril zoper okrajna glavarstva in posebno ostro grajal velike nepostavnosti in krivičnosti, ki so se godile lani pri volitvah na Kranjskem in kder je v imenu nemško-liberalne stranke kandidiralo 5 okrajnih glavarjev. Ker ta govor ozir jemlje tudi na Štajersko, kder se je eden glavar že očitno proglasil za kandidata, 2. pa še baje na to čakata, ga bo treba v „Slov. Gosp.“ objaviti, kar hočemo prihodnjič storiti.

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Kako in kam si bučelnjak postaviti.

M. Mesto, na ktero se ima bučelnjak postaviti, je za dober in srečen uspeh bučelic velike pomembe in važnosti. Kdor ima tedaj več prostora za bučelnjak na izbiri, ta naj si med njimi onega poišče, ki je za bučele najbolj pripraven. Prva lastnost, ki ga mora mesto, na katerem ima bučelnjak ali nlnjak stati, je zaveznost, t. j. da hudi vetri nimajo do njega pristopa. Na vetrovnem stališču gre spomladi, ko je solnce še slabo in zemlja še hladna, veliko bučelic v zgubo. Veter